

Література

1. Антиграфи. Памятники полемической литературы в Западной Руси. Петербург, 1903. Кн. 3. Т. 19. С. 1151–1307.
2. Курціус Е.-Р. Європейська література і латинське середньовіччя / пер. з нім. А. Онишко. Львів: Літопис, 2007. 752 с.
3. Сковорода Г. Твори: у 2 т. – К.: АТ “Обереги”, 1994. Т. 1. 528 с.
4. Stefanowska L. Trenos Meletija Smjryckiego. Ukraina. Teksty I konteksty. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Stefanowi Kozakowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin / pod redakcją Bazylego Nazaruka, Walentyny Sobol, Wołodymyra Aleksandrowycza. Warszawa: Katedra Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, 2007. P. 139–152.
5. Унія греков з костелом римским. Петербург : РИБ, 1882. Кн. 2. Т. 7. С. 111–168.
6. Філалет Христофор. Апокрисис. Острог, 1597. 211 с.

Смець О. В.,

кандидат філологічних наук,
Хмельницький національний університет

МЕТАФОРА КРАСИ ЛЮДИНИ І ПРИРОДИ У ТВОРАХ О. ВАЙЛДА, Д. ТОМАСА ТА В СУЧАСНІЙ ПРОЗІ

Відомий англійський поет Джон Кітс писав: *“A thing of beauty is joy forever”* (Краса – це вічна радість). Сприйняття краси є неоднаковим у різні епохи і у різних народів. У художній літературі розуміння краси – як фізичної, так і духовної та інтелектуальної – залежить від картини світу письменника, ідіолекту автора, а також від ментальності всієї нації. Краса у поезії і прозі часто описується і характеризується через явища і предмети матеріального світу, що зумовлює образність, метафоричність творів.

Мета нашої доповіді – визначити метафоричні засоби зображення людської краси і краси природи та прагматичні аспекти образності у коротких оповіданнях таких видатних письменників, як Оскар Вайлд і Ділан Томас, та у сучасних оповіданнях жанру flash fiction.

Оскар Вайлд відомий своїми афоризмами про красу, зокрема: *Beauty is a form of Genius* (Краса – це форма геніальності). У своїх казках та притчах письменник зображує красу людини, і критерієм краси є природні об’єкти. Вайлд використовує переважно біоморфні порівняння і метафори, особливо розгорнуті метафори: *His hair is dark as the hyacinth blossom, and his lips are red as the rose of his desire* (“The Nightingale and the Rose”). Відома перекладачка Д. Радієнко вдало відтворила семантику і звуковий ефект: Кучері в нього темні, мов гіацинт, а уста червоні, наче пелюстки троянди, про яку він мріє. Основою для зіставлення зовнішності людини є назви квітів, дерев, а також дорогоцінних металів та коштовних каменів: *Her hair was as a wet fleece of gold [...]; her body was as white ivory, and her tail was of silver and pearl* (“The Fisherman and His Soul”). Ми також розглянемо зв’язок краси і моралі у творах Вайлда, зокрема концептуальні метафори **МОРАЛЬ – ЦЕ КРАСА** та **АМОРАЛЬНІСТЬ – ЦЕ ПОТВОРНІСТЬ**.

Ідіостиль британського поета і прозаїка Ділана Томаса, чия творчість припадає на середину ХХ століття, значно відрізняється від стилю Вайлда, проте біоморфна спрямованість його метафор і порівнянь відображає духовну та інтелектуальну красу природи і людини: *his God grew like a tree from the apple-shaped earth* (“The Tree”). Високе духовне значення краси природи автор виражає у розгорнутій метафорі, де звичайні травинки зісталяються з оракулами, жерцями: *The wind blew back the heads of the nearby grasses and made an oracle of each green mouth* (“The Enemies”). Зміна

ідіолекту у прозовій творчості Томаса періоду 1940-1950-х років виявляється у прагматичні тропів, у іронічному зображенні зовнішності і поведінки персонажів, коли некрасива зовнішність характеризується за допомогою зооморфних тропів: *I thought she's got a mother. Now that's one old bald mouse of a hundred and five* ("The Peaches").

У нашій доповіді розглядається метафорична образність у сучасних англійських коротких оповіданнях, зокрема у збірках оповідань flash fiction 2006 та 2015 років. В оповіданні відомого письменника Джона Апдайка "Oliver's Evolution" показано, як слабкий і хворий у дитинстві хлопчик мужніє, коли стає батьком і відчуває відповідальність за сім'ю, за дітей: *Oliver has grown broad, and holds the two of them at once. They are birds in a nest. He is a tree, a sheltering boulder. He is a protector of the weak*. Апдайк поєднує реалістичне та метафоричне зображення чоловіка як міцного дерева, підкреслює його духовну і фізичну красу.

Сучасні письменники дещо менше, ніж класичні автори, описують красу природи, особливо у коротких творах. Тому особливий інтерес становить оповідання Роба Карні "Traveling Alone", де автор захоплюється красою і силою природи, красою блискавки. Розгорнуті метафоричні порівняння є основою і лейтмотивом твору, блискавки ніби створені богами на небі, що працюють молотами і ковадлами, породжуючи світло: *Like down there in the middle, gods were working with hammers and anvils and bellows. Like the birthplace of light [...]*. Саме образність надає поетичності творам і експресивно відображає прагматичну настанову письменників, їхнє ставлення до краси природи і людей.

Журавська О. В.,

ст. викладач кафедри журналістики та нових медіа,
Київський університет імені Бориса Грінченка

КОМУНІКАТИВНЕ ТРАНСЦЕНДУВАННЯ ДОСВІДУ ПЕРЕБУВАННЯ В ПОЛОНІ В УКРАЇНСЬКІЙ ХУДОЖНІЙ ПУБЛІЦИСТИЦІ ХХІ СТ.

У доповіді поняття про комунікативне трансцендування розкривається у ключі, запропонованому німецьким психологом і філософом К. Ясперсом. Екзистенційна комунікація як "любовна боротьба, в якій екзистенція бореться за безумовну відкритість" [1, 159] в концепції мислителя є способом віднайдення істини як повідомлюваності й реалізації "Я" як самості. Визначивши кілька рівнів комунікативної взаємодії, або способів всеохопного буття, – існування, свідомості й духу, філософ звертає увагу на те, що недосконалість комунікації є одкровенням певної глибини, яку заповнити може тільки трансценденція: "Спокій буття істини в трансценденції [...] – це та межа, на якій часом може спалахувати те, що без будь-якого роздвоєння є все; проте у світі воно зникає, хоч і здійснює вирішальний вплив на сутність людини, і є не повідомлюваним, оскільки через повідомлення воно залучається в способи буття всеохопного, в яких воно повсякчас було б втрачено" [4, 107].

На наш погляд, комунікативне трансцендування є однією із форм актуалізації суспільно значущих проблем і пошуку шляхів до їх розв'язання, що буде проаналізовано на прикладі тексту "інтеркурсу публіцистичності" (О. Костюк), що характеризується параметрами оперативного інформування, фактичності, тлумачення подій і фактів, вираження й формування громадської думки, практичної спрямованості [2, 69–70]. Зокрема, розглянемо проблему комунікативного трансцендування досвіду війни й перебування в полоні у документально-художній повісті письменника й журналіста В. Макеєва "100 днів полону, або Позивний «911»".